

PROGRAM DE CONFORMITATE

**Pentru excluderea comportamentului discriminatoriu și realizarea
obiectivului de independență a operatorului sistemului de transport
a gazelor naturale SRL „Moldovatrangaz”**

CUPRINS

I Introducere

- 1.1 Scopul Programului de conformitate
- 1.2 Cadrul juridic al Programului de conformitate

II Informații generale, care sunt destinate prezentării companiei și activităților principale ale acestora

III Condiții care trebuie respectate de SRL „Moldovatrangaz” pentru a se conforma cerințelor de independență și excluderea discriminării

IV Obligațiile specifice ale angajaților și persoanelor cu funcție de conducere din cadrul SRL „Moldovatrangaz” pentru a îndeplini obiectivul de nediscriminare

- 4.1 Comportarea personalului operatorului sistemului de transport în relația
cu utilizatorii/potențialii utilizatori de sistem
- 4.2 Reguli pentru accesarea și tratarea informațiilor

V Realizarea Programului de conformitate

- 5.1 Analiza domeniilor de risc
- 5.2 Planul de măsuri pentru implementarea Programului de conformitate

VI Monitorizarea implementării Programului de conformitate

- 6.1 Raportarea
- 6.2 Sancțiuni pentru nerespectare
- 6.3 Obligativitate și valabilitate

I Introducere

Programului de conformitate reglementează normele necesare conformării cu cerințele separării legale și funcționale ale operatorului sistemului de transport al gazelor naturale prevăzute de legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 și conține măsurile necesare de a fi realizate pentru a fi asigurat principiul nediscriminării în ce privește accesul terților la sistemul de transport al gazelor naturale precum și respectarea confidențialității informației.

1.1 Scopul Programului de conformitate

Programul de conformitate are ca scop stabilirea măsurilor ce duc la eliminarea discriminării în relațiile cu participanții la piața de gaze naturale prin trasarea unor principii cadru de lucru, stabilirea clară a obligațiilor angajaților SRL „Moldovatransgaz”, inclusiv a obligațiilor privind raportarea și monitorizarea îndeplinirii programului de conformitate.

1.2 Cadrul juridic al Programului de conformitate

- Legea cu privire la gazele naturale nr.108 din 27.05.2016.
- Legea privind societățile cu răspundere limitată nr. 135-XVI din 14.06.2007.
- Hotărârea ANRE cu privire la aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor nr. 321/2016 din 13.12.2016.

Potrivit art. 24 alin. (1), art. 34 alin. (1) din Legea cu privire la gazele naturale Nr.108 din 27.05.2016, pentru a asigura independența față de întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, SRL „Moldovatransgaz” în calitate de operator al sistemului de transport (în continuare OST) este obligat să elaboreze și să implementeze un *Program de conformitate* care să conțină măsurile întreprinse pentru a garanta excluderea de comportament și de practici discriminatorii, precum și pentru a asigura monitorizarea corespunzătoare a respectării acestui program.

Programului de conformitate și candidatura persoanei care urmează să exercite funcțiile agentului de conformitate se aprobă de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (în continuare Agenția). Monitorizarea respectării de către operatorul sistemului de transport a programului de conformitate se asigură de către un agent de conformitate, care nu suplinește funcțiile Agenției privind monitorizarea, stabilite de Legea nr.108 din 27.05.2016.

II Informații generale, care sunt destinate prezentării companiei și a activităților principale ale acesteia.

SRL „Moldovatransgaz” în calitate de operator al sistemului de transport al gazelor naturale realizează activitatea de transportare a gazelor naturale în baza licenței pentru activitatea de transport a gazelor naturale nr. AA 064596 *valabilă până la 30.11.24* asigurând accesul la rețelele de transport și la serviciile sale de bună calitate, nediscriminatoriu pentru toți participanții la piața gazelor naturale. Transportarea gazelor naturale se efectuează prin intermediu rețelelor de transport și a obiectelor sale: *Gazoducte magistrale cu lungimea totală - 656km;*

- “Ananiev - Tiraspol - Izmail” (DN 1220mm, L=62,9km) - cu capacitatea de 20 mlrd. m³/an;
- “Razdelinaya - Izmail” (DN 820mm, L=92,2km) - cu capacitatea de 7,3 mlrd. m³/an;
- “Șebelinca - Dnepropetrovsk - Krivoi Rog - Razdelinaya - Ismail” (DN 820mm, L=91,8km) - cu capacitatea de 7,3 mlrd. m³/an;
- “Ananiev - Cernăuți - Bogorodceni” (DN 1020mm, L=184,8km) - capacitatea de 9,1 mlrd. m³/an;
- “Rîbnița - Chișinău” (DN 530mm, L=91,1km) - cu capacitatea de 1,5 mlrd. m³/an;
- “Odesa - Chișinău” (DN 530mm, L=44,0km) - cu capacitatea de 1,3 mlrd. m³/an;
- “Tocuz - Căinari - Mereni” (DN 530mm, L=62,7km) - cu capacitatea de 1,8 mlrd. m³/an;

Stații de comprimare a gazelor:

- 1) SGG Drochia - cu capacitatea tehnică de 31,5 MW;
- 2) SGG Vulcănești - cu capacitatea tehnică de 20,0 MW;
- 3) SGG Șoldănești - cu capacitatea tehnică de 24,0 MW; (la moment este conservată).

SRL „Moldovatrangaz” are în componența sa 4 sectoare de exploatare: Drochia, Șoldănești, Chișinău și Vulcănești.

Gazoducte branșament spre stațiile de predare a gazelor cu lungimea totală - 903,423 km;

Stație de măsurare a gazului Căușeni - 1 un. cu debitul de 32 mlrd. m³/an.

Stații de predare a gazelor - 80 un.

Numărul total al angajaților constituie 630 persoane.

III Condițiile care trebuie respectate de OST pentru a se conforma cerințelor de independență și excluderea discriminării.

3.1 Pentru a asigura independența operatorului sistemului de transport, în conformitate cu Legea nr.108/2016, în activitatea sa, SRL „Moldovatrangaz” trebuie să se conducă de următoarele principii:

principiul legalității - acționarea în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;

principiul tratamentului nediscriminatoriu - asigurarea unui comportament și a unor servicii de transport identice pentru toți utilizatorii de sistem aflați în aceeași situație și nefavorizarea unui participant în detrimentul altuia în relațiile de piață;

principiul transparenței - oferirea de informații suficiente utilizatorilor sau potențialilor utilizatori de sistem pentru acces eficient la sistemul de transport;

principiul responsabilității - asumarea răspunderii față de rezultatele acțiunilor întreprinse;

principiul confidențialității - protejarea și nedivulgarea informațiilor comerciale sensibile și cărora legislația le-a atribuit un caracter confidențial.

3.2 Până la separarea efectivă în conformitate cu exigențele stabilite în art. 23 din Legea nr. 108 din 27.05.2016 SRL „Moldovatrangaz” este obligată să implementeze și să respecte următoarele condiții minime:

a) persoanele cu funcții de conducere ale SRL „Moldovatrangaz” să nu facă parte din structurile întreprinderii de gaze naturale integrate care răspunde, direct sau indirect, de îndeplinirea cotidiană a activităților de producere, de distribuție și/sau de furnizare a gazelor naturale;

b) să fie întreprinse măsurile necesare pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere ale SRL „Moldovatrangaz” sunt luate în considerare încât să se asigure că aceștia au posibilitatea de a acționa independent;

c) să dispună de suficiente drepturi de luare a deciziilor, independent de întreprinderea de gaze naturale integrată, cu privire la exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale;

3.3 SRL „Moldovatrangaz” trebuie să dispună de toate resursele financiare, tehnice, fizice și umane necesare pentru îndeplinirea funcțiilor și a obligațiilor care îi revin în legătură cu desfășurarea activității de transport al gazelor naturale.

3.4 Persoane cu funcții de conducere ale OST nu au dreptul să execute instrucțiuni de la întreprinderea integrată pe verticală cu privire la activitatea zilnică, cu privire la deciziile aferente modernizării și dezvoltării rețelelor de transport al gazelor naturale, care nu depășesc limitele stabilite în planul financiar aprobat sau în orice alt document echivalent.

3.5 Persoanele cu funcții de conducere și/sau membrii organelor de administrare, precum și angajații OST nu pot deține o funcție sau nu pot avea nici o responsabilitate profesională, nu pot avea nici un interes sau nu pot fi în relație de afaceri, de ordin direct sau indirect, cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală, cu vreo întreprindere a acesteia, cu acționarii majoritari sau cu fondatorii acesteia.

3.6 Este interzis OST să facă abuz de informația obținută de la terți în legătură cu acordarea accesului la rețelele de transport al gazelor naturale în situația în care procurarea sau vânzarea gazelor naturale se efectuează prin intermediul întreprinderilor înrudite.

3.7 Se interzice OST care face parte dintr-o întreprindere de gaze naturale integrată pe verticală:

- să transmită informația ce constituie secret comercial, deținută de SRL „Moldovatrangaz” și/sau de personalul său, întreprinderii care desfășoară una din activitățile de producere sau de furnizare.

- să ofere în mod discriminatoriu informația despre propria activitate, care poate fi avantajoasă pentru utilizatorii de sistem.

3.8 SRL „Moldovatrangaz” trebuie să ia măsuri continue pentru a fi asigurat principiul nediscriminării în ce privește accesul terților la sistemul de transport al gazelor și respectarea confidențialității informației.

IV Obligațiile specifice ale angajaților și persoanelor cu funcții de conducere din cadrul SRL „Moldovatrangaz” pentru a îndeplini obiectivul de nediscriminare

4.1 Comportamentul personalului operatorului sistemului de transport în relația cu utilizatorii/potențialii utilizatori de sistem

Operatorul sistemului de transport asigură relațiile dintre angajați și utilizatorii/potențialii utilizatori de sistem prin rețeaua de ghișeuri amplasate la sediile întreprinderii, prin rețeaua de telecomunicații, email-uri și alte servicii publice de comunicație.

În relația cu utilizatorii sau unele categorii de utilizatori de sistem, angajații SRL „Moldovatrangaz” vor arăta clar că reprezintă exclusiv SRL „Moldovatrangaz”, evitând discriminarea, în special în favoarea întreprinderilor înrudite.

Personalul OST nu face utilizatorilor de sistem recomandări privind eventualii furnizori de gaze naturale, dar îi va îndruma să acceseze sursele generale de informații.

Pe parcursul activității lor, angajații trebuie să aibă o conduită adecvată în cazul unui potențial conflict de interese, evitând acele situații în care părțile implicate în tranzacție se află sau par să se afle în conflict de interese.

4.2 Reguli pentru accesarea și tratarea informațiilor

Programul conține norme ce urmează a fi respectate de către personalul și persoanele cu funcții de conducere din cadrul SRL „Moldovatrangaz” în scopul abordării nediscriminatorii, inclusiv obligația de a păstra confidențialitatea informației.

Din punctul de vedere al separării și modului de lucru cu informațiile sunt stabilite două categorii de bază de informații cu care operează operatorul sistemului de transport: informații cu accesibilitate limitată și informații publice. În același timp, sunt stabilite reguli specifice pentru accesarea acestor două tipuri de informații de către participanții la piața gazelor naturale printr-o modalitate avantajoasă.

1) Informațiile cu accesibilitate limitată

Informațiile cu accesibilitate limitată sunt informații obținute pe baza relațiilor contractuale. Aceste informații s-au format și se formează pe parcursul desfășurării activității SRL „Moldovatrangaz” și a căror acordare doar unor participanți la piața gazelor naturale ar însemna pentru acești participanți un avantaj comercial.

La informațiile cu accesibilitate limitată au acces conducerea SRL „Moldovatrangaz” și personalul, care pe baza contractului au nevoie indispensabilă de această informație pentru îndeplinirea funcțiilor sale. Informațiile sunt depuse în sisteme informaționale și arhive asigurate accesibile doar SRL „Moldovatrangaz” și care pot fi accesate de către terți numai pe baza contractului sau a altui act legal.

Informațiile sunt predate doar printr-o modalitate definită, prin intermediul sistemelor informaționale asigurate sau prin alte mijloace protejate specifice de partea care este împuternicită să recepționeze informația.

Toți angajații SRL „Moldovatransgaz” trebuie să protejeze aceste informații în conformitate cu condițiile contractuale privind confidențialitatea, să permită accesul la ele doar persoanei căreia îi este desemnată informația, prin modalitatea definită și să împedice accesul la ele a oricărei persoane neautorizate.

2) Informații oficiale

La informațiile publice au acces asigurat toți participanții la piața gazelor naturale. Publicarea acestei categorii de informații este asigurată în special prin amplasarea lor pe pagina web oficială a SRL „Moldovatransgaz”.

În categoria informațiilor publice se încadrează și informațiile pe care operatorul sistemului de transport este obligat să le acorde la solicitarea utilizatorilor sau potențialilor utilizatori de sistem, în conformitate cu legislația în vigoare.

Informațiile oferite trebuie să fie complete, transparente și corecte, astfel încât utilizatorii de sistem să aibă un acces eficient la rețelele de transport a gazelor naturale.

V Realizarea Programului de conformitate

5.1 Analiza domeniilor de risc

Analiza domeniilor de risc ale comportamentului și practicilor discriminatorii va fi efectuată continuu și vor fi definite măsuri concrete pentru contracararea riscurilor identificate, inclusiv termenul de realizare a lor.

Programul de conformitate va fi revizuit periodic cu scopul asigurării comportamentului și practicilor nediscriminatorii a operatorului sistemului de transport.

5.2 Insușirea Programului de conformitate

Programul de conformitate este adus la cunoștință, sub semnătură, tuturor angajaților SRL „Moldovatransgaz”, de către organele de conducere ale acestuia.

Personalul SRL „Moldovatransgaz” va fi instruit cu privire la respectarea prevederilor Programului de conformitate în scopul excluderii comportamentului discriminatoriu, stabilirii regulilor pentru accesarea informațiilor printr-o modalitate avantajoasă și măsurilor pentru asigurarea comportamentului organizatoric și informativ al SRL „Moldovatransgaz”.

Directorul SRL „Moldovatransgaz” va semna un *acord adițional* la contractele individuale de muncă cu personalul în care vor fi reflectate aspectele de respectare a confidențialității.

Lista de motive pentru care pot fi aplicate sancțiuni contra personalului care nu și-a onorat angajamentele de respectare a Programului de conformitate va fi indicată în *Regulamentul de ordine intermă al companiei*.

5.3 Planul de măsuri pentru implementare a Programului de conformitate

Măsurile pentru excluderea de comportament și practici discriminatorii ale SRL „Moldovatransgaz” în relația cu ceilalți participanți la piața gazelor naturale precum și termenii efectivi de realizare a acestora vor fi prevăzute de *Planul de măsuri pentru punerea în aplicare a Programului de conformitate* care constituie *Anexă* la Programului de conformitate și parte componentă a acestuia.

VI Monitorizarea implementării programului de conformitate

6.1 Raportarea

Agentul de conformitate este obligat să elaboreze și se prezinte anual, în termen de până la 31 martie Agenției pentru Reglementare în Energetică **Raportul anual privind măsurile întreprinse de OST în legătură cu îndeplinirea Programului de conformitate**. Raportul anual respectiv se va publica pe pagina web oficială a OST.

Agentul de conformitate raportează persoanelor cu funcții de conducere ale OST referitor la respectarea Programului de conformitate și la punerea în aplicație a acestuia, formează recomandări în acest sens;

Agentul de conformitate raportează Agenției cu privire la orice relații comerciale sau financiare dintre OST și întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală.

Orice încălcare gravă în legătură cu punerea în aplicare a Programului de conformitate se notifică la Agenție de către agentul de conformitate, în termen de 7 zile calendaristice din ziua în care a aflat despre încălcarea respectivă;

Reclamațiile privind încălcarea prevederilor Programului de conformitate sunt primite la sediul central al OST, unde se va ține evidența și verificarea reclamațiilor și sugestiilor primite referitor la îndeplinirea obligațiilor operatorului sistemului de transport.

La apariția unor modificări ale legislației sau în structura întreprinderii care au o acțiune asupra conținutului Programului de conformitate, SRL „Moldovatransgaz” va revizui programul dat.

6.2 Sancțiuni pentru încălcarea prevederilor Programului de conformitate

Nerespectarea de către salariați și persoanele cu funcții de răspundere a obligațiilor ce revin conform Programului de conformitate reprezintă o încălcare și poate atrage după sine aplicarea de sancțiuni de către OST conform prevederilor ***Regulamentului de ordine internă elaborat de OST***.

Regulamentul de ordine internă al OST trebuie să conțină un capitol separat care va prevedea o listă de motive și sancțiuni pentru încălcarea prevederilor programului de conformitate.

6.3 Obligatorietate și valabilitate

Prezentul Program de conformitate se aplică tuturor persoanelor cu funcții de conducere și angajaților din cadrul SRL „Moldovatransgaz” indiferent de încadrarea lor organizatorică.

În cazurile când SRL „Moldovatransgaz” realizează colaborări cu persoane terțe, măsurile pentru excluderea comportamentului și practicilor discriminatorii a SRL „Moldovatransgaz” și regulile pentru acsarea informațiilor privind exploatarea rețelelor de transport sunt asigurate prin prevederi contractuale cu privire la confidențialitate.

Acest program de conformitate este valabil din data aprobării de către Agenție.

Plan de măsuri pentru implementare a programului de conformitate

Anexă

	Exigențele Legii nr. 108/2016	Măsuri	Termene	Responsabil
	Operatorul sistemului de transport trebuie să fie independent, cel puțin din punct de vedere funcțional, decizional și al formei juridice de organizare , față de alte activități care nu au legătură cu transportul gazelor naturale.	- SRL „Moldovatrangaz” este separată legal față de întreprinderea integrată pe verticală SA „Moldovagaz”, fiind organizată ca entitate juridică separată.	Permanent	
	Persoanele cu funcții de conducere ale operatorului sistemului de transport să nu facă parte din structurile întreprinderii de gaze naturale integrate care răspunde, direct sau indirect, de îndeplinirea cotidiană a activităților de producere, de distribuție și/sau de furnizare a gazelor naturale.	- Semnarea unei <i>Declarații</i> pe proprie răspundere cu privire la neparticiparea în structurile întreprinderii de gaze naturale integrate care răspunde, direct sau indirect, de îndeplinirea cotidiană a activităților de producere, de distribuție și/sau de furnizarea gazelor naturale; - Stabilirea sancțiunilor în <i>Regulamentul de ordine internă</i> pentru nerespectarea măsurilor prevăzute de programul de conformitate.	Mai 2017 Iulie 2017	Secția Resurse umane Secția Resurse umane
	Să fie întreprinse măsurile necesare pentru a garanta că interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere ale operatorului sistemului de transport sunt luate în considerare astfel încât să se asigure faptul că acestea au posibilitatea de a acționa independent	- Interesele profesionale ale persoanelor cu funcții de conducere ale SRL „Moldovatrangaz” (salarizare, evaluare) sunt legate exclusiv de performanța realizată în cadrul companiei. - Nu sunt admise condiționări legate de alte activități decât cea de transport a gazelor naturale. - Se garantează că dezvoltarea profesională a persoanelor de conducere din cadrul OST se desfășoară într-o manieră să asigure independența de acțiune a acestuia.	Permanent	Secția Resurse umane

	<p>Operatorul sistemului de transport trebuie să dispună de suficiente drepturi de luare a deciziilor, independent de întreprinderea de gaze naturale integrată, cu privire la exploatarea, întreținerea și dezvoltarea rețelelor de transport al gazelor naturale;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - OST va fi dotat cu resurse financiare, tehnice, fizice și umane adecvate pentru îndeplinirea activității sale. - Asigurarea de suficiente competențe decizionale în ce privește activele necesare pentru exploatarea, întreținerea și extinderea rețelei. - OST are dreptul de a respinge orice imixtiune în activitățile sale operaționale cotidiene. - Influența companiei mamă se limitează la aprobarea planului financiar anual al OST sau orice alt document echivalent, precum și la stabilirea plafonului maxim de îndatorare a OST întreprindere dependentă. - Decizia cu privire la volumul și data de realizare a investițiilor necesare este exclusiv sarcina OST pe baza analizei economice efectuate și prevederilor legale specifice. 	<p>Permanent</p>	<p>Secția de Producere</p> <p>Secția de Construcții și Investiții</p> <p>Secția analiză economică, planificare și politici tarifare</p>
	<p>Utilizarea informațiilor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea unei <i>instrucțiuni cu privire la regimul și accesarea informațiilor în cadrul SRL „Moldovatransgaz”</i>. - Contractele individuale de muncă cu toți agajații SRL „Moldovatransgaz” vor fi revizuite în sensul includerii unui <i>accord adițional</i> în care vor fi reflectate aspecte de respectare a confidențialității. - Confidențialitatea informațiilor accesată de prestatorii de servicii externi se asigură prin includerea în contractele încheiate cu aceștia a unor <i>clauze de confidențialitate</i>. - Informațiile sunt depuse în sisteme informaționale și arhive asigurate, accesibile doar SRL „Moldovatransgaz” și care pot fi accesate de către terți numai pe baza contractului sau a altui act legal. - Aplicarea normelor prevăzute la pct. 4.2 din programul de conformitate. 	<p>Iulie 2017</p> <p>Iunie 2017</p> <p>Permanent</p> <p>Permanent</p> <p>Permanent</p>	<p>Secția Resurse umane</p> <p>Secția Resurse umane</p> <p>Secția Resurse umane</p> <p>Secția automatizare a proceselor de producere</p>

	Nediscriminarea	- Includerea în <i>fișa postului</i> angajatului SRL „Moldovatrangaz” obligația de a desfășura în mod nediscriminatoriu sarcinile ce îi revin și excluderea discriminării între utilizatorii de sistem sau categoriile de utilizatori de sistem, evitând, în special discriminarea în favoarea întreprinderilor înrudite.	Iunie 2017	Secția Resurse umane
	Înșușirea Programului de conformitate	- Instruirea periodică a personalului în materie de conformitate, în special a noilor angajați. - Informarea periodică a angajaților cu privire la măsurile din programul de conformitate și îndeplinirea acestora.	Anual	Serviciul de protecție și prevenire
	Raportarea	- Publicarea anuală, până la data de 1 martie a variantei actualizate a Programului de conformitate cu indicarea măsurilor care au fost îndeplinite.	Permanent	Secția de automatizare a proceselor de producere
	Monitorizarea Programului de conformitate	- Angajații OST au obligația de a acorda asistență agentului de conformitate la îndeplinirea sarcinilor ce le revin. - Angajații vor furniza în mod complet acele informații solicitate de Agentul de conformitate și vor permite consultarea dosarelor, documentelor și fișierilor pe care le administrează.	Permanent Permanent	Subdiviziunile structurale din cadrul întreprinderii